

TREK VAN ZADELLIBELLEN OP LANZAROTE

Tijdens onze vakantie op Lanzarote (Canarische Eilanden) hebben we een bijzondere waarneming gedaan: massale trek van de Zadellibel (*Hemianax ephippiger*).

Wij verbleven in La Caleta de Famara in het noorden van het eiland; dicht aan zee en aan de voet van de bergketen El Risco de Famara. Op de avond van 16 februari 2004 zagen we enkele libellen voorbij vliegen, maar daar schonken we nog niet veel aandacht aan. De volgende ochtend waren het er al enkele tientallen, maar er was nog geen sprake van een gerichte vliegrichting. Het was meer een wat zwervend gedrag. Wel drong het tot ons door dat het voorkomen van libellen op een gortdroog eiland zonder oppervlaktewater toch wel merkwaardig was: waar kwamen deze beesten vandaan?

In de namiddag, na terugkomst van een excursie elders op het eiland, was er sprake van grote aantallen libellen; vele honderden (misschien wel duizenden als de trek gedurende de dag ook door zou zijn gegaan) trokken in een gestage stroom van noord naar zuid langs ons huis; niet zwervend maar zeer doelbewust in zuidelijke richting, tegen de harde zuidwestelijke wind in. Tientallen rustten uit op de beplanting in de tuin van ons huis. Dat gaf de gelegenheid om foto's te maken en de libellen op naam te brengen: de Zadellibel, zowel mannetjes als vrouwtjes in ongeveer gelijke aantallen.

Zoals gezegd, is er op Lanzarote geen oppervlaktewater. Er is dus geen voortplantingsbiotoop aanwezig. Deze omstandigheid, het massale en kortstondige voorkomen en de duidelijke vliegrichting rechtvaardigen de conclusie dat hier om trek gaat. Herkomst en bestemming blijven echter een raadsel.

Foto: Hans Grotenhuis

Hans Grotenhuis
Somervlaart 18
7421 EG Deventer

Libellen vliegen vroeger en noordelijker: een gevolg van klimaatverandering?

Op de afgelopen jaarlijkse vlinderdag hield Robert Ketelaar een lezing over bovenstaand onderwerp. Tevens is het verhaal verschenen in De Levende Natuur (mei 2003).

Wanneer je de balans opmaakt van de verspreiding van de Nederlandse Libellenfauna dan zie je dat het aantal toenemende- en afnemende soorten vrijwel gelijk is. In ieder geval lijkt het erop dat soorten die een hoofdzakelijke zuidelijke verspreiding hebben in de toenemende groep domineren. De afnemende groep bestaat hoofdzakelijk uit meer stenotopische soorten.

Noordelijke soorten nemen over het algemeen in aantal af in Nederland. Niet alleen de verandering in verspreiding valt op maar het laat ook zien dat hun vliegtijd is verschoven. In een analyse van de algemene soorten is bewezen dat negen soorten hun piek in het vliegseizoen heden ten dage eerder hebben dan in 1980. In sommige gevallen zelfs twee weken eerder. Klimaat verandering (vooral warme zomers) wordt geacht een van de belangrijkste factoren achter deze processen te zijn.

Redactie

